

Vergaderjaar 2011–2012

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 920

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 juni 2012

Naar aanleiding van de zevende formele missie van het IMF, de Europese Commissie en de ECB («de Trojka») naar Dublin van 17 tot 26 april 2012 ontving het Ministerie van Financiën op 7 juni het zesde formele voortgangsrapport van de Europese Commissie. Doel van de missie was een beoordeling te geven van de implementatie door Ierland van de maatregelen waaraan dat land zich, in het kader van het pakket leningen vanuit het IMF, de Europese faciliteiten EFSF en EFSM en de bilaterale partners, heeft gecommitteerd.

Dit rapport vormt de basis voor het besluit door de Commissie over uitkering van de volgende tranche. Tevens is bepaald dat de conclusies van het voortgangsrapport leidend zijn bij de beslissing van de lidstaten van het eurogebied om al dan niet in te stemmen met de uitkering van een volgende EFSF tranche. De eerstvolgende tranche zal in totaal 4,1 miljard euro bedragen. Hiervan is 2,3 miljard euro afkomstig van de EU, 1,4 miljard euro van het IMF en 0,4 miljard euro van het Verenigd Koninkrijk.

Door middel van deze brief wil ik uw Kamer informeren over de belangrijkste uitkomsten van deze voortgangsrapportage. Het volledige Commissierapport is op het moment van schrijven nog niet publiekelijk beschikbaar. Eerder gaf de Trojka een gezamenlijke publieke verklaring af over de conclusies van de missie. Deze vindt u in de bijlage.¹

Voorgeschiedenis

In november 2010 keurden de EU en het IMF een leningenpakket voor Ierland van in totaal 85 miljard euro goed. Hiervan kwam 22,5 miljard euro van het IMF, 22,5 miljard euro van EFSM en 17,5 miljard euro van EFSF. Het VK, Denemarken en Zweden stelden 5 miljard beschikbaar aan bilaterale leningen; 17,5 miljard euro kwam van Ierland zelf via kasreserves en Ierse pensioenfondsen. Tot nu toe hebben het IMF, het EFSF en EFSM en de bilaterale partners 47,9 miljard euro van het programma

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

uitgekeerd. Met het vrijgeven van deze tranche komt hier 4,1 miljard euro bij. Dit betekent dat dan circa 77% van het totale leningenprogramma is uitgekeerd.

In ruil voor de leningen heeft Ierland in moeten stemmen met een fors pakket aan beleidsmaatregelen en hervormingen dat erop gericht is het Ierse begrotingstekort in 2015 te verlagen tot onder de 3% BBP, de stabiliteit in de Ierse financiële sector te waarborgen, en de economische structuur te verbeteren. Uitkering van afzonderlijke tranches is afhankelijk van naleving van de afspraken in de eerder overeengekomen *Memorandum of Economic and Financial Policies* (MEFP¹), waarin is vastgelegd aan welke condities Ierland moet voldoen om een positieve uitkomst van de voortgangsrapportage te krijgen.

De conclusies van het zesde voortgangsrapport

De Trojka oordeelt dat Ierland zich volledig committeert aan het programma en goed voldoet aan de voorwaarden voor vrijgave van de nieuwe leningentranche. De overeengekomen budgettaire-, structurele-, en financiële sectormaatregelen zijn naar tevredenheid uitgevoerd.

De Trojka oordeelt dat economische groei zich voorzichtig ontwikkelt. In 2011 was voor het eerst in vier jaar sprake van positieve groei van 0,7% BBP. Ten opzichte van de vijfde voortgangsrapportage is de groei voor 2011 wel neerwaarts bijgesteld van 0,9% naar 0,7%. In 2012 wordt een groei van 0,5% BBP verwacht. Tegelijkertijd is het programma in belangrijke mate afhankelijk van de ontwikkelingen in het eurogebied en op de financiële markten. Dit zijn externe factoren waar Ierland geen invloed op heeft, maar die wel een potentieel risico vormen voor de Ierse economie en daarmee voor het leningenprogramma. Voor de groei is Ierland afhankelijk van de export naar de handelspartners, de binnenlandse vraag en toegang van banken tot de financiële markten. De export remde eind 2011, na een sterke exportgroei in de eerste twee kwartalen van 2011, af. De gelijktijdige daling van de import resulteerde echter wel in een positief saldo op de lopende rekening in 2011. Voor 2012 wordt een positief saldo op de lopende rekening verwacht. De werkloosheid blijft hoog, ook de structurele werkloosheid, maar in het laatste kwartaal van 2011 was sprake van groei van de werkgelegenheid.

Onder het programma is voorzien dat Ierland gedurende 2012 geleidelijk terugkeert naar de financiële markt. De rente op Ierse staatsobligaties op de secundaire markt is sinds eind november 2011 flink gedaald, maar vanaf februari 2012 is de rente stabiel rond de 7%. Dit reflecteert waarschijnlijk de onzekerheid rondom het referendum op 31 mei over het Verdrag voor Stabiliteit, Coördinatie en Governance en de toenemende onzekerheden in de eurozone.

Budgettaire parameters

Het rapport concludeert dat Ierland de gevraagde budgettaire maatregelen in voldoende mate heeft geïmplementeerd. Het EMU-tekort, gecorrigeerd voor de steun aan de financiële sector, is in 2011 uitgekomen op 9,4%, wat ruim onder de doelstelling van het programma van 10,6% BBP ligt. Ondanks de zwakke binnenlandse vraag en verslechterende mondiale groei werden de doelstellingen gehaald en de Ierse autoriteiten laten daarmee zien in staat te zijn om de uitgaven te controleren. De Trojka concludeert dat de maatregelen die zijn opgenomen in de begroting voldoende zijn om te voldoen aan de tekortdoelstelling van 8,6% in 2012.

¹ Te vinden op internet: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2011/op76_en.htm

Financiële sector

De Trojka concludeert in het rapport dat Ierland voortgang heeft geboekt met de herstructurering en het versterken van de bankensector. Het vertrouwen in de banken neemt toe, wat terug te zien is in het stabiele aantal deposito's bij de banken. In 2011 werd een significante verkleining van de balansen («*deleveraging*») bewerkstelligd, waarmee de Ierse overheid op koers ligt de gewenste doelen te behalen. Daarnaast neemt de Ierse overheid stappen om de banken bewuster te maken van de hypotheekschulden. De Trojka concludeert ook dat verdere maatregelen nodig zijn, met name gericht op het verbeteren van de activa en de implementatie van maatregelen om hypotheekschulden terug te dringen.

Voorts hebben de autoriteiten een strategie voor huishoudens in financiële moeilijkheden gepubliceerd («*personal insolvency reform*»). Een belangrijk onderdeel hiervan is het vergemakkelijken van persoonlijk faillissement bij onhoudbare schulden. De Trojka waarschuwt dat het belangrijk is bij de opstelling van de strategie de juiste balans te vinden tussen promoten van herstructurering van onhoudbare schulden en de bescherming van de rechten van de schuldeiser. Door deze complexiteit is hier meer tijd voor voorzien. Daarnaast blijft de kredietverlening vanuit de banken aan huishoudens en het midden- en kleinbedrijf een continu punt van aandacht.

Structurele maatregelen

De Trojka concludeert dat de Ierse overheid vordert met structurele maatregelen. Er zijn stappen gezet in de hervorming van de arbeidsmarkt om de werkgelegenheid en herintreding te stimuleren. Door de hoge werkloosheidscijfers concludeert de Trojka dat herintreding en omscholing van werkzoekenden een belangrijke prioriteit moet blijven. De Ierse overheid heeft aangekondigd de watervoorzieningen over te hevelen van lokale overheden naar een nog op te richten gereguleerd watervoorzieningsbedrijf. Daarnaast treffen de Ierse autoriteiten voorbereidingen om verschillende privatiseringsplannen af te ronden om concurrentie en efficiency te stimuleren.

Conclusie

Naar het oordeel van het IMF, de Europese Commissie en de ECB voldoet Ierland aan de eisen die zijn gesteld voor vrijgave van een nieuwe leningentranche.

Ik hoop u voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager